

Rieke van der Stoep

Fragiele kracht

Op zoek naar de maakster van de mysterieuze en majestueuze beelden, die hem alleen al vanaf de foto's troffen in hun lichtheid, belandt Onno van Lith op een plaats die in niets doet denken aan dit werk. Haar beelden lijken te verhalen van oude tijden en roepen associaties op met Afrika en meer specifiek: Egypte. En hier rijdt hij, begeleid door herfstwind en regen-vlagen, in een honderd procent Hollands landschap over een dijk tussen water en zompig land. Op weg naar het atelier in een schuur van een boerderij waar in hoog tempo wordt gewerkt aan 'de verbeelding'. Waar komt dit werk vandaan en hoe komt het bij deze oer-Hollandse mevrouw? Een gesprek met kunstenaar Rieke van der Stoep. >>

Achtergrond: 'Reach'
Van boven naar beneden: 'De grote sjamaan', 'What's on my mind',
'Balancing my course' en 'Adem'

Met het driedimensionale
was ik waar ik wezen moest.
**Dit zou ik de rest
van mijn leven doen...**

[**RIEKE VAN DER STOEP**]

Rieke van der Stoep (1953) is opgeleid tot kunstzinnig dynamisch coach en doet momenteel het vierde jaar van een glaskunstopleiding. Zij werkte onder andere met textiel, had een tijd een grafisch ontwerpbureau en maakt sinds haar veertigste vooral bronzen beelden. Rieke exposeert in binnen- en buitenland. www.riekevanderstoep.com

Rieke van der Stoep: 'Wat betreft mijn kunst ben ik een laatbloeiër; ik moest eerst nog andere dingen doen. Ik geloof wel dat je als kunstenaar wordt geboren. Bij mij uitte dat zich in allerlei kunstzinnige en creatieve bezigheden als toneelspelen, het maken van kleding, tekenen en schilderen. Met mijn opvoeding zat het er niet in om naar de kunstacademie te gaan, al wilde ik dat heel graag. Pas veel later, nadat ik met textiel had gewerkt en een grafisch bureau had gehad, vond ik de ruimte. Die heb ik gepakt en niet meer losgelaten. Inmiddels was ik bijna veertig. Je vindt de materialen uit mijn eerdere werk terug in mijn beelden, want textiel en grafische elementen zitten er altijd in. Maar met het driedimensionale was ik waar ik wezen moest. Dit zou ik de rest van mijn leven doen.'

Bronz

'Ik begon met cursussen bij verschillende kunstenaars, en werkte eerst in

steen. Op een bepaald moment kreeg ik de gelegenheid een naakt te boetseren in was. Vanuit het niets iets opbouwen; dát was het! De plastische was maakt dat je op een directe manier bezig kunt zijn, zó anders dan steen. Als je daar een gat in wilt hebben, moet je héél lang vijlen. Maar goed, als je met je beeld van was naar de bronsgieter gaat, neemt het totale proces nog meer tijd. Het duurt zo'n drie maanden voordat het klaar is. Bovendien moet je je werk afgeven, wat een zekere overgave vraagt en een goede samenwerking vereist met de bronsgieter. Ik vind dat proces van gieten nog steeds fascinerend - en ik heb al een heleboel beelden gemaakt. Elke *finger touch* zie je in het brons. Ik heb weleens tegen mijn moeder gezegd: 'Goh, moest ik negenendertig worden voor ik eindelijk mijn weg gevonden heb.' Toen zei zij: 'Ja, maar al die jaren daarvoor zijn voorbereiding geweest.' En zo voelt het ook. Ik heb verschillende aspecten meegenomen

uit mijn eerste veertig jaar. Natuurlijk de ervaring van het werken met de stoffen en het grafische, én het zoeken naar diepgang en zingeving. Dat heb ik meegekregen uit mijn opvoeding. Al was dat een totaal ander, dogmatisch en kerkelijk spoor, dat ik voor mezelf omhoog naar het spirituele. Het is bij elkaar geraapt, zou je kunnen zeggen, mijn eigen beeld gevormd uit mijn bevindingen. Het belangrijkste daarin? Alles is energie en raakt elkaar en dat is veel groter dan onze wereld. Dat vind je terug in mijn werk.'

De cirkel

'Je herkent het bijvoorbeeld in de cirkelvorm, die staat voor mij voor vrouwelijkheid, het oneindige, maar is daarnaast het symbool voor ons denken en voelen. In mijn cirkel zitten altijd openingen, omdat ik het belangrijk vind dat er geen blokkeringen zijn, dat de energie er onbeperkt doorheen kan stromen. Door de openingen krijgt

het harde brons bijna iets kwetsbaars, fragiels. Het is gegroeid, die cirkel. Ik heb steeds meer toegelaten dat wat in mij zit op die manier vorm kan krijgen, al was het in het begin nooit zo bewust. Wat ik ervaar zet ik als het ware in een beeld buiten mij neer, zodat ik het kan bekijken. Zo komen denken en voelen samen in die cirkel en kan ik mezelf en de wereld om mij heen gaan begrijpen. Die werking kan het ook voor anderen hebben, merkte ik later, maar toch is dat secundair. Ik maak de beelden vanuit een bepaald gevoel, en als het af is, heb ik mijn gevoel vertaald en is het klaar. Als een ander mijn werk mooi vindt, is dat een cadeau, maar niet mijn opzet. Ik kijk regelmatig naar binnen, in mijn ziel; wat gebeurt daar? In het begin schreef ik gedichten bij mijn beelden, en hoewel ik daar alleen maar goede dingen over hoorde, ben ik er mee gestopt. Ik houd ze nu voor mezelf. De kijker moet zijn eigen verhaal in mijn werk vinden en met die gedichten duwde ik ongewild in een richting.'

In mijn cirkel
zitten altijd openingen,
omdat ik het
belangrijk vind dat er
geen blokkeringen zijn

Tekens

'De cirkel heeft in de loop van de jaren andere vormen gekregen. Het schild en ook de vleugels komen er uit voort. Daarnaast ontstond er een soort beeldtaal, tekens die er zomaar waren. Ik had ze niet verzonnen of bedacht, ze ontstonden ongemerkt. Als ik aan het bellen was, krabbelde ik vaak onbewust met mijn pen. Ineens zag ik allerlei tekens die steeds terugkwamen. Ik beschouw ze als mijn persoonlijke beeldtaal. Iedereen zou zijn eigen tekens kunnen maken - deze zijn van mij. Het zijn zeker geen universele tekens, ze hebben te maken met hoe ik mezelf heb gevormd tot wie ik nu ben. Misschien kan het wel herleid worden tot mijn DNA. Op een bepaald moment zijn ze een vast onderdeel van mijn werk geworden. Ik heb sterk het gevoel dat ze driedimensionaal zijn, dat er veel meer inzit dan alleen dat lijntje. Omdat ik er nieuwsgierig naar werd, heb ik al die tekens op een bepaald moment uitvergroot, waarna er nog veel meer in te zien was. Ik heb ze in de afmeting van 25 bij 25 cm in brons laten gieten en dat is een wandobject >>

'Balancing my mind'

geworden. Nog steeds plat, misschien wordt het ooit een kubus. Sommige mensen zeggen dat het Keltische tekens zijn; geen idee, ik ben gewoon heel benieuwd naar wat er nog komt. Ik heb geleerd dat alle dingen gebeuren als de tijd er rijp voor is, dus ik wacht af.'

Kracht

'Zoals sommigen mijn tekens als Keltisch interpreteren, vragen veel mensen of mijn beelden Egyptisch zijn of Afrikaanse vrouwen betreffen. Ik snap dat wel vanwege die statige houding en die opvallende hoofdtoeien, maar het gekke is dat ik daar nooit ben geweest. Ik vind Afrikaanse mensen heel mooi, de vrouwen zijn vaak trots en sterk. En ik maak graag sterke vrouwen. Kracht en

Cirkels, grafische elementen, vrouwen... Ik ben nog het meest **gefascineerd** door **geometrische vormen**

kwetsbaarheid, deze twee kanten van de vrouw wil ik laten zien. Ongelijkheid speelt daarin ook een rol. In mijn persoonlijk leven ervaar ik die niet, maar ik zie het in de wereld. Je ziet het thema terug in een beeld van een man en een vrouw die - als Atlas - de wereld dragen. Eigenlijk dragen ze hem niet eens, want daar is hij te licht voor. Ze reiken hem elkaar aan, staan in verbinding.'

Onderweg

'De beelden van de boten zijn ontstaan vanuit het gevoel van onderweg zijn. Een boot symboliseert het meegaan

op de stroom van het leven. Mijn boten hebben een kop, ook dat ging onbewust. Toen iemand tegen mij zei dat ik een Egyptische boot had gemaakt, zag ik het ineens. Ik ben wel benieuwd hoe het nou zit hoor, dat dit steeds terugkomt. Tja, vorige levens... Ik weet niet of ik daarin geloof. Ik zal niet snel zeggen dat het zus of zo zit. Het is goed mogelijk en als het zo zou zijn, zou ik mijn inspiratie van daar kunnen hebben meegenomen. Maar misschien krijg ik het wel binnen vanuit een andere wereld. Ik neig ernaar te denken dat we kunnen putten uit een grote bron van intelligente energie.'

'Cirkels, grafische elementen, vrouwen... Ik ben nog het meest gefascineerd door geometrische vormen. Daar is het leven uit opgebouwd. Dat wat je in het heelal in het heel groot ziet, zie je terug in het allerkleinste, onze cellen, het DNA. Hoe mooi zie je daarin dat alles één is. Het is zo bijzonder, die Gulden Snede. Zonder dat ik ermee bezig ben, komt hij altijd terug in mijn werk. Een beeld klopt pas als het daaraan voldoet, je kunt het bij wijze van spreken nameten. Hier zit ons diep menselijke gevoel voor schoonheid. Ik heb daar een grote hang naar. Vaak denk ik dat ik bewust een beeld heb gemaakt en pas later zie ik waar het écht mee te maken heeft en kreeg het toch onbewust vorm. Dit demonstreert voor mij de verbinding tussen de aarde en het universum. Ik voel me daar sterk mee verbonden en kan me steeds weer verbazen dat alles is zoals het is. In dit werk (afbeelding pag. 43) zie je mijn opvatting van het alomvattende: de cirkel, de openingen, de grafische figuren, én de verbinding van aarde en universum. De tekens zijn mijn geconditioneerdheid, wie >>

'Line of thought'

MAIL & WIN
EEN BRONZEN
BEELDJE

van Rieke van der Stoep

ZIE PAGINA 70

'Balancing my mind'

ik ben. Verder moet er altijd beweging in blijven. Mijn beelden proberen te vliegen, ze gaan voort, zijn onderweg. Zowel in het leven als in de evolutie zijn we onderweg.'

Inspiratie

'Doordat ik gewoonlijk met meerdere dingen tegelijk bezig ben, is er een soort spanningsveld. Ik maak vrij werk, werk in opdracht, ondertussen zijn er beelden bij de bronsgieter, wordt er werk verkocht in een galerie en moet er iets komen om de lege plek op te vullen. Inspiratie is er bijna altijd, als een constante stroom. Er gebeurt weleens iets in het gewone leven dat deze stroom blokkeert. Dat probeer ik te vermijden, maar je kunt er natuurlijk niet altijd omheen. Zo'n tussenperiode is ook niet zo erg. Ik maakte er zelfs een beeld van: 'In Between'. Op de pauzestand? Dat kun je wel willen, maar dan dient zich iets aan en moet ik tóch aan het werk. Ik kwam vannacht terug van de Biënnale in Venetië. Daar zag ik prachtige glastentoonstellingen en raakte enorm geïnspireerd. Ik móet dan naar huis en aan de slag. Alles kan mij inspireren; cultuur, maar ook natuur. Als ik wandel, verzamel ik. Ik heb sterk de neiging iets te veranderen in wat ik in de natuur vind; ik wil er mijn menselijke stempel opzetten, iets toevoegen. Bijna al mijn ideeën, hoe ik verder moet met een werk of hoe ik een probleem moet oplossen, ontstaan op het moment dat ik net wakker ben. Dat is mijn helderste moment van de dag.'

'Toen ik met beelden maken begon, leek het wel of de tijd ervoor ingehaald moest worden, alsof er een vat opening. Er zat haast in, wat je terugzag in mijn werk. Ik neem nu meer tijd voor de afwerking en details. Hoe zou mijn werk er op het eind van mijn leven uitzien? In Barcelona was ik bij een tentoonstelling van Miro. In een nis hingen drie grote, witte doeken met op elk doek een zwarte lijn. Het hoorde tot zijn laatste werk. Jeetje, als je dáár kunt eindigen, helemaal terug naar de essentie. Wat zeg je? Niet alle kunstenaars kunnen in een streep eindigen? Nee... Misschien eindig ik in een stip.' <<

Interview: Onno van Lith

Fotografie: Gerard van Kerchove

'Me and myself'

Dit demonstreert
voor mij de
**verbinding tussen de
aarde en het universum**